DE OPLEIDING VAN DE ONDER-OFFICIEREN-INSTRUCTEUR BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE

DOOR S. VELDMEIJER
Majoor der Infanterie
Commandant van het Kaderbataljon.

De wederopbouw van de weermacht stelt het Legerbestuur voor tal van moeilijke vraagstukken, te moeilijker, doordat de snel toenemende internationale spanningen er toe dwingen die vraagstukken in versneld tempo op te lossen.

Een der zwaarste opgaven is het om in de behoefte aan instructief kader — officieren en onderofficieren —, welke zich bij het wapen der infanterie in de sterkste mate doet gevoelen, te voorzien.

De vorming van het groote aantal benoodigde onderofficieren — per regiment is dit aantal, afgezien van de tekorten, die reeds in den loop der jaren waren ontstaan, op 40 à 50 sergeanten te stellen — kost de meeste hoofdbreken.

Het mag een geluk worden genoemd, dat enkele jaren geleden een basis is gelegd om dit probleem tot oplossing te brengen door de invoering van het capitulanten-stelsel.

In dit opstel blijve buiten beschouwing of aan dit stelsel, dan wel aan een volledige aanvulling van het korps onderofficieren met beroeps-sergeanten de voorkeur moet worden gegeven; uit artikelen, welke wij indertijd schreven, kan het bekend zijn, dat wij aan het capitulantenstelsel den voorrang gaven.

Hoe zal nu de encadreering van het wapen der infanterie voor zoover dit de onderofficieren betreft straks mogen worden gewaardeerd, welke vorming zal den sergeanten zijn gegeven en hoe moet de opleiding van deze in de toekomst worden georganiseerd.

Uit de oudere lichtingen, t.w. 1934 en 1935 kwamen een betrekkelijk gering aantal capitulanten voort; uit de lichtingen 1936 en 1937, vooral uit de lichting 1937 stelden zich velen beschikbaar en het is te voorzien, dat van de lichting 1938 zoovelen naar een plaats zullen dingen, dat het aanbod de vraag zal overtreffen.

De waarde van de sergeanten uit de jongste lichtingen is voorloopig hooger aan te slaan dan die uit de oudere, omdat de eerste een betere opleiding tot dienstplichtig sergeant ontvingen dan de laatsten.

In de eerste plaats werd in 1937 een eerste-oefeningstijd van 12 maanden voor het dienstplichtig kader doorgevoerd en voorts werden de opleidingsvoorwaarden in de laatste jaren aanzienlijk verbeterd.

De rechtstreeksche instructie van de dienstplichtigen wordt thans verzorgd — het hoogere onderofficierskader buiten beschouwing gelaten — door een gering aantal beroepssergeanten en door een groot aantal sergeanten-capitulant,

die als basis voor hun instructieve vaardigheid een opleiding tot dienstplichtig sergeant ontvangen.

Van deze laatsten is er een groep ongeveer twee jaar practisch werkzaam, het meerendeel van een half jaar tot anderhalf jaar.

De praktijk biedt uiteraard een gunstige gelegenheid tot ontwikkeling van het kennen en kunnen; vooral het leeren voeren van gezag is een zaak die in de praktijk wordt geleerd.

Gaandeweg is daardoor de practische bruikbaarheid van de groote groep der jongere onderofficieren aan het toenemen en het groote aantal goede beroepsonderofficieren, die vooral uit de lichtingen der mobilisatie-jaren voortkwamen, leert, dat op den duur uit het dienstplichtig kader volwaardige instructieve krachten opgroeien.

De hierbedoelde 2 à 300 beroepsonderofficieren vormden een gering getal tegenover de velen, die van huis uit in de gelederen van het beroepskader traden maar vele factoren, die in de jaren na 1918 de vorming van deze sergeanten ongunstig beïnvloedden, mogen bij de beoordeeling van de voorwaarden voor de ontwikkeling van die sergeanten niet uit het oog worden verloren.

Wij trekken daarom op grond van de ervaring de conclusie, dat uit het dienstplichtig kader een goed corps onderofficieren is te vormen.

Nu zal een belangrijk aantal van de sergeanten in wier handen de instructie wordt gelegd, slechts een gering aantal jaren daaraan zijn krachten wijden, om daarna in andere betrekkingen over te gaan. Deze groep zal die groote mate van routine, welke bij de instructie een rol van beteekenis vervult, nauwelijks hebben verkregen als ze de gelederen verlaten, maar daar staat tegenover, dat, terwijl die afvloeiïng, indien het capitulanten-stelsel eenige jaren zal hebben doorgewerkt, in een regelmatige stroombedding kan worden geleid en daardoor zich minder ernstig zal doen gevoelen, de jeugd in het korps onderofficieren zal blijven voortleven en deze is op den duur van niet geringere beteekenis dan de routine, welke ook nog al eens de sleur in de hand werkt.

Het is echter duidelijk, dat de dienstplichtige sergeanten, die zich na een opleiding van een jaar als sergeant-capitulant beschikbaar stellen, onvoldoende zijn onderlegd om hen terstond bij de opleiding als volwaardige krachten in te deelen.

Bij een beschouwing van de opleiding tot beroeps-onderofficier (sergeant-capitulant) dienen wij echter te beginnen aandacht te schenken aan de opleiding van het dienstplichtig kader; immers bij die opleiding wordt de grondslag gelegd.

De regeling van deze opleiding is in de G.O.I. (Grondslagen Opleiding Infanterie) vastgelegd en voorts is deze uitgewerkt in de Wenken.

De regeling en de uitwerking van deze opleiding in de genoemde voorschriften opgenomen, is goed. De factoren, die invloed uitoefenen op het verloop van de opleiding zijn velen, en verschillende beïnvloeden haar ongunstig, doch indien bij de korpsen voor de kaderopleiding de belangstelling wordt betoond, die ze verdient, zal het resultaat bevredigend kunnen zijn.

De R.Cn en de B.Cn zullen echter de grootst mogelijke mate van belangstelling voor de opleiding van de kader-adspiranten moeten betoonen. De beste officieren en onderofficieren moeten bij deze opleiding worden ingedeeld.

De uiterste zorg moet worden besteed aan de ontwikkeling van het tuchtgevoel, een strenge gevechtsdiscipline (gevechtsdril, zie de Wenken) moet worden aangeleerd en gehandhaafd.

Er moet nauwgezet aan de hand van de Wenken worden gewerkt, opdat

eenheid van opvatting ontsta, geen belangrijke gedeelten van de leerstof buiten behandeling blijven en de sergeanten-capitulant, die uit deze kaderopleidingen voortkomen, de Wenken kunnen toepassen als zij als zoodanig worden aangenomen.

Er moet ernstige studie worden geëischt, de reglementen en voorschriften moeten aan de hand van de Wenken ter bestudeering worden opgegeven en door een degelijke contrôle moet worden bereikt, dat de reglementen nauwkeurig worden gekend.

De kaderopleiding moet nimmer worden verstoord door haar voor het verrichten van werkdiensten of extra wachtdiensten te gebruiken.

De wachtdienst moet, als geen geoefende soldaten beschikbaar zijn, tot den meest eenvoudigen vorm worden teruggebracht om de kaderopleiding te ontzien.

De korpsen, bij welke de kaderopleiding niet als het troetelkind wordt beschouwd voor hetwelk de R.C. en B.C. zich persoonlijk bijzonder interesseeren, zullen verstoken blijven van goede dienstplichtige sergeanten en thans ook van goede sergeanten-instructeur.

Alvorens de sergeant, die als capitulant wordt aangenomen bij de instructie wordt werkzaam gesteld, behoort hem een degelijken aanvullingscursus te worden gegeven.

De noodzakelijke duur van dezen cursus is afhankelijk van de deugdelijkheid der opleiding, welke de dienstplichtige sergeanten ontvingen.

Gemiddeld is ze op een half jaar te stellen.

Het is bekend, dat het in het voornemen lag bij het te Laren gelegerde Kaderbataljon in twee cursussen van ongeveer vijf maanden de groote stroom van sergeanten-capitulant (dit woord moet in den troep niet worden gebruikt, men spreke van sergeant) een aanvullings-cursus te geven.

De uitvoering van dit plan kon geen voortgang vinden. Thans zullen vermoedelijk vóór 1 Maart 1939 drie cursussen worden gehouden, welke gedeeltelijk over elkaar vallen met resp. 200, 360 en 600 onderofficieren, waarvan de duur ongeveer vier maanden zal bedragen.

Hieruit moge de gevolgtrekking worden gemaakt, dat voor de verdere vorming van deze sergeanten belangstelling moet blijven bestaan na terugkeer bij de korpsen, al durven wij de verzekering geven dat hun vaardigheid straks sterk zal zijn toegenomen.

De opleidingscursussen voor de sergeanten-capitulant moeten na 1 Maart 1939 worden voortgezet; wellicht zal het mogelijk zijn, tegen het najaar van 1939 het Kaderbataljon om te zetten in een Kadercompagnie. De duur van de cursussen moet dan een half jaar worden.

Wij willen nu een inzicht geven in de organisatie van de opleiding van de sergeanten-capitulant bij het Kaderbataljon.

Wij stelden voor de officieren en onderofficieren instructeur van het Bataljon een handleiding samen, waarin aanwijzingen worden gegeven, betreffende het te bereiken doel en langs welken weg dit doel moet worden nagestreefd.

De eischen, waaraan de sergeanten moeten voldoen, bij het einde van den cursus, zijn daarin opgenomen. Naast eischen van technische en tactische vaardigheid, zijn eischen gesteld, betreffende tuchtgevoel, karakter en geestesgesteldheid; de instructeurs hebben deze eigenschappen te ontwikkelen.

Gedurende de eerste 8 à 10 weken, de praktijk moet uitwijzen, hoeveel tijd dit vordert, wordt met de sergeanten de leerstof doorgewerkt, die zij bij de 1e Bataljons zullen moeten behandelen.

Zij voeren zelf alles practisch uit wat zij straks zullen moeten onderwijzen. Men moet kennen en kunnen hetgeen men anderen moet leeren. Na een enkel voorbeeld in het geven van instructie in een bepaalde les door den beroepsinstructeur, vangt de onderlinge instructie aan.

Het doorwerken van die leerstof geschiedt nauwgezet volgens de Wenken. Met de Wenken voor het eerste tijdperk als richtsnoer worden de reglementen en voorschriften ernstig bestudeerd. Dat niet alle sergeanten waren voorzien van de reglementen en voorschriften en slechts enkele de Wenken in bezit hadden, vormde bij den eersten cursus een belemmering voor de opleiding.

Er wordt hard, doch zonder overhaasting gearbeid. Wel is het mogelijk, dat niet alle leerstof, die wij ter verwerking hebben opgegeven wordt doorgewerkt, maar hetgeen wordt doorgewerkt, zal degelijk zijn behandeld. Grondig moet alle onderricht zijn. Er wordt niet gejaagd. Oppervlakkige behandeling van leerstof is tijdverspilling.

Wat fout wordt uitgevoerd, wordt opnieuw verricht, zoonoodig tien keer, totdat de uitvoering goed geschiedt. Zoo moet thans bij alle opleidingseenheden worden gehandeld.

Het ontwikkelen van juiste begrippen van tucht heeft een minstens even groote belangstelling als het opvoeren van de vakkennis.

Er wordt getracht in de eerste plaats van onze onderofficieren soldaten te maken.

Er wordt streng vastgehouden aan de in de voorschriften en reglementen vastgestelde bepalingen. Er wordt met deze niet getransigeerd. Er wordt niet naar gestreefd zooveel mogelijk alle opkomende wenschen in te willigen, het dienstbelang wordt zonder eenige beperking voorop gesteld. Het eigenbelang wordt volkomen in de schaduw van het dienstbelang gehouden.

Tegenspraak, het „ja maar", enz. wordt niet geduld.

En het is merkwaardig, hoe na de eerste weken, waarin men aan dit systeem even moest gewennen, een ieder de handhaving van deze strenge opvattingen van tucht waardeert en voelt dat daarmee, behalve het dienstbelang, ook het individu wordt gediend.

Aan de correctheid in de onderlinge verhoudingen en tegenover meerderen wordt groote aandacht geschonken; de beroepsofficieren en beroepsonderofficieren geven daarin voortdurend onderricht door hun voorbeeld.

Nadat de leerstof, die bij de Ie bataljons — de Wenken, Deel A, B, C en D — zal zijn doorgewerkt, wordt de leerstof behandeld, waarin de sergeanten zich moeten thuis gevoelen, indien zij bij de IIe bataljons zullen worden te werkgesteld.

Uiteraard wordt na 8 à 10 weken nog steeds doorgewerkt om de individueele vaardigheid op te voeren, zooals dit ook bij de IIe bataljons zal moeten geschieden.

Voor de behandeling van de oefenstof in het tweede gedeelte van den cursus schreven wij een tweede handleiding voor het instructieve kader, welke kan worden beschouwd, als Wenken voor het tweede en derde tijdperk, terwijl wij daarbij eenige aanwijzingen gaven voor de wijze van behandeling van de saamgebrachte leerstof bij het Kaderbataljon.

Bij de gevechts- en velddienstoefeningen zal de nadruk worden gelegd op de sectie-oefeningen, omdat daarin de taak van de sergeanten-leerling zich afspeelt. Het vlot werken in de sectie en met de sectie zal de hoofdschotel van het programma vormen.

Behalve het beoefenen van de taak, die de sergeanten zullen krijgen te

vervullen, zal hun een inzicht worden gegeven in de beteekenis van de leermiddelen.

Er zijn kosten noch moeiten gespaard, om deze zoo up to date mogelijk te maken, maar daarnaast zullen zij ontwaren, hoe door de troep zelf, natuurlijk door het initiatief, werklust en doorzicht van hun leiders — officieren en onderofficieren —, veel kan worden gedaan, om de leermiddelen uit te breiden en te verbeteren.

De sergeanten worden daarbij zelf aan het werk gezet, in de verwachting, dat zij bij hun korpsen gedachten en opgedane ervaring verder zullen uitdragen.

Aan de sport wordt bij de opleiding bijzondere aandacht geschonken.

Behalve voor lichaamsoefeningen en athletiek is tijd uitgetrokken voor het schermen met alle wapens. Het spreekt vanzelf, dat slechts de beginselen van het degen, floret- en sabelschermen kunnen worden geleerd, doch getrouw aan het beginsel, zal hierbij de degelijkheid worden betracht.

Wij verwachten van dit onderricht, dat het de belangstelling voor de schermsport zal opwekken en vertrouwen dat de officieren en onderofficieren der regimenten, die het groote belang van een sportief korps onderofficieren inzien, den door ons aangevangen arbeid zullen voortzetten.

Zooals wij in den aanvang uiteenzetten, zijn de cursussen te kort van duur om te bereiken, hetgeen wij de sergeanten gaarne zouden medegeven. Zij zullen echter kennis van een systeem van instructie-geven opdoen, hun zal een belangrijke dosis parate kennis worden medegegeven, zij zullen wegwijs zijn gemaakt in de gedeelten der reglementen en voorschriften, die voor het geven van instructie van groot belang zijn, zij zullen een beeld medenemen van de gang van zaken bij een opleidingseenheid, waarbij straf de hand wordt gehouden aan elken voorgeschreven regel, van ieder het hoogste wat hij geven kan, wordt geëischt en de tucht met mild hart, maar straffe hand werd gehandhaafd.

Wij hopen, dat de sergeanten, die vrijwel zonder uitzondering hun uiterste krachten inspannen, om zich dezen opleidings-cursus zooveel mogelijk ten nutte te maken, zullen worden gewaardeerd, als zij straks zullen trachten de in hen ontwikkelde gedachten uit te dragen.

Men zegge dan niet, dat dit of dat wel mogelijk is bij het Kaderbataljon, dat in velerlei opzicht zoo bevoorrecht is, maar niet bij de compagnieën van het Veldleger en vooral niet bij die, welke gelegerd zijn in de nieuw opgerichte garnizoenen. Wij verzorgen bij het Kaderbataljon de opleiding, zooals wij dit deden bij de S.R.O.I. als luitenant, bij 11 R.I. als kapitein en bij 20 R.I. als hoofdinstructeur. Er is overal veel te bereiken, waar de officieren en onderofficieren, in diep besef van de verantwoordelijkheid, die zij dragen in dit ernstig tijdsgewricht tegenover de troep, die aan hun zorg is toevertrouwd, willen werken tot aan de grenzen van hun kunnen.

Wie zal ons zeggen, hoe gering de tijd, ons ter voorbereiding gelaten, nog maar is.